

Dobiehanie Českej republiky sa zastavilo. Vzdelanie sa prepadá.

Uplynulo bezmála 27 rokov od rozdelenia Československa. Ako si dnes vedú obaja bývalí partneri? Klub 500 pri príležitosti 101. výročia založenia spoločného česko-slovenského štátu porovnal základné ukazovatele, ktoré určujú vývoj oboch krajín od rozpadu federácie.

Podľa globálneho **Indexu prosperity** sa v Českej republike (stále) žije lepšie. Oblasťami, ktoré Slováci v porovnaní s ČR vnímajú najkritickejšie, sú najmä nízka úroveň právneho štátu (ČR na 40. pozícii, SR až na 81.), protimonopolná politika štátu (44. vs 78. pozícia), ale napríklad aj vnímaná príliš nízka tolerancia v spoločnosti (76. vs 112.).

Dobiehanie ČR sa spomalilo. Platíme vyššie dane a odvody, máme horšie súdy.

Slovensko postupne dobieha Českú republiku v HDP. Kým v roku 1995 tvoril slovenský hrubý domáci produkt len tretinu českého (33 %), dnes sa to už blíži k polovici (43,18 %). Teda k hranici, ktorá bola v spoločnom štáte (i vzhľadom na počet obyvateľov) považovaná za prirodzenú. V posledných rokoch (od roku 2014) sa však nožnice začali opäť otvárať a ČR rastie rýchlejšie ako SR.

V oboch krajinách postupne výrazne klesala **nezamestnanosť**. Kým na Slovensku od roku 1998 klesla na bezmála polovicu (z 12,7 % na 6,5 %)*, v ČR to bolo až o dve tretiny (z 6,5 % na 2,2 %).

Českým podnikom a podnikateľom sa dýcha lepšie – sú **menej zaťažené daňami a odvodmi**. Podľa prieskumu Svetovej banky a PwC patrí Slovensko medzi krajiny EÚ a Európskeho združenia voľného obchodu medzi najviac zdaňované krajiny – až 49,7 % zo zarobeného odovzdajú slovenské podniky a podnikatelia na daniach a odvodoch. ČR je na tom len o niečo lepšie s 46,2 %. Európsky priemer je výrazne nižší – 39,3 %.

Nezávislosť slovenských súdov a sudcov sa ukazuje ako kardinálny problém ako u širokej verejnosti, tak i u podnikov. Podľa EU Justice Scoreboardu až 60 % Slovákov a 67 % slovenských podnikov považuje nezávislosť súdov a sudcov za zlú, čo nás radí v rebríčku EÚ na chvost. Pre porovnanie, nespokojných so súdmi a sudcami je len 36 % Čechov a 35 % českých podnikov.

„Slovenskej ekonomike sa darí, v porovnaní s Českou republikou však máme čo dobiehať. Vyššie dane a odvody a problémy s nezávislosťou súdництва však tomu vôbec nepomáhajú,“ hovorí Tibor Gregor, výkonný riaditeľ Klubu 500.

Červená kontrolka budúcnosti – slovenské školstvo sa prepadá

Slovensko má však v porovnaní s ČR základný problém, ktoré ho postupne môžu dobehnúť a výrazne negatívne ovplyvniť - vzdelanie. To vykazuje v ČR rádovo lepšie výsledky ako na Slovensku. Podľa posledných dostupných údajov OECD PISA hodnotení škôl sa kvalita slovenského školského systému neustále prepadá, a to najmä v (pre trh práce) potrebných kategóriách. Matematická gramotnosť slovenských študentov klesla v priebehu rokov 2003-2015 o 4,8 % a v porovnaní s ČR je nižšia o 3,6 %. Ešte väčší pokles zaznamenala slovenská prírodovedná gramotnosť (od roku 2006 až o 5,8 %), ktorá je v ČR o bežmála 7 % vyššia. Najhoršie však vychádza čitateľská gramotnosť slovenských detí. Tá je o 7,5 % horšia ako u českých detí a o 8,8 % nižšia v porovnaní s priemerom OECD.

Určítym meradlom kvality školského systému je i odlev vysokoškolákov do zahraničia. Žiaľ, v tomto patrí Slovensko medzi európskych lídrov. Až 18,27 % slovenských vysokoškolákov študuje v zahraničí. Až traja z piatich práve v susednej ČR.

„Kvalita systému vzdelania determinuje úspešnosť ekonomiky v najbližšom období. Klub 500 preto už dlho volá po razantnej reforme slovenského školstva, keďže všetky indikátory jeho výkonnosti sú negatívne a neustále sa prepádajú, i v porovnaní s okolitými štátmi,“ upozorňuje Tibor Gregor z Klubu 500.

	Slovenská republika	Česká republika
Index prosperity	68,8 bodu	72,1 bodu
Úroveň právneho štátu	81. pozícia	40. pozícia
Protimonopolná politika	78. pozícia	44. pozícia
Tolerancia v spoločnosti	112. pozícia	76. pozícia
Podnikateľské prostredie	56,3 bodu	63,4 bodu
HDP (1995)	15323	45724
HDP (2018)	89721	207772
Nezamestnanosť	6,50%	2,20%
Daňovo-odvodové zaťaženie	49,70%	46,20%
Nezávislosť súdov a sudcov (vnímanie široká verejnosť) - ZLE	60%	36%
Nezávislosť súdov a sudcov (podniky) - ZLE	67%	35%
Čitateľská gramotnosť	453 bodov	487 bodov
Prírodovedecká gramotnosť	461 bodov	493 bodov
Matematická gramotnosť	475 bodov	492 bodov